

VIERING VAN WOORD – GEBED – COMMUNIE DOMINICUSKERK UTRECHT
Vijfde zondag van de veertigdagentijd
25 maart 2012

HEMEL EN AARDE VERBONDEN

TOT IN DE KERN

Voorganger: Baptiste Tuin o.p.
Zang: Kleinkoor Existe
Orgel/piano: Marcel Bruins
Lector: Laurens Baas
Koster: Marius vd Berg
Misdienaars: Marieke en Espérance
KWD : Gemma Perez

BEGROETING EN INLEIDING

Goede morgen u en jullie - gekomen van ver of van dichtbij, naar deze plek van even rust en bezinning in de veertig dagen naar Pasen toe.
De laatste halteplaats dit weekend voordat we volgende week de Goede Week ingaan.
“Hemel en aarde verbonden” is deze hele serie genoemd en dat is duidelijk gemaakt in het symbool van de ladder met de bloesem.
Vandaag gaat het tot in de diepste kern:
Als de graankorrel in de aarde valt en sterft, zal hij vrucht dragen.
Aan de hand van de eerste lezing uit het profetenboek van Jeremia zien we de belofte van een nieuw verbond, gegrift in ieder mensenhart.
Dat deze viering ons goed mag doen!!

GEBED

God, roepstem van oudsher, spreek ons aan dit uur
en zegen ons met durf en goede moed.
Laat ons zien - al was het maar voor even -
wat gij ons belooft, wat Gij met mensen wilt beginnen.
Doe ons verstaan -
keer ons naar u toe.
Zie ons in deze wereld, geef een weg,
deze dag en de komende tijd. Amen.

DE SCHRIFT GAAT OPEN

Wij openen de Schrift en horen dat God de tien woorden,
wegwijzers ten leven, in het hart heeft gelegd van het volk Israel - voor onderweg,
de vrijheid tegemoet.
Het verbond van de Eeuwige met mensen staat niet meer alleen op steen geschreven,
het is in het hart van mensen gelegd. Maar daaraan vooraf heeft geklonken:
“Ik ben de Eeuwige die u uitgeleid hebt uit Mitsraim, het slavenhuis!”
Het is niet zomaar een anoniem iemand die voorschriften geeft, het is een God met een
naam: ik-zal-er-zijn.” Dat is de God die hemel en aarde verbindt,
Aan die God durven we ons te geven en als graan in de aarde vrucht dragen.

LEZINGEN

Jeremia 31,31-34

Hebreeën 5,7-9

Johannes 12,20-33

VERKONDIGING

Veertig dagen en veertig nachten is Mozes op de berg Sinai. En de Eeuwige spreekt daar met hem zoals een mens spreekt met een mens, zoals een vriend spreekt met een vriend. En na die veertig dagen komt hij naar beneden met het geheim van heil en zegen in zijn handen: de Tien woorden op de stenen tafelen, Gods geschreven woord.

Mozes had er zijn handen vol aan, toen hij van de Sinaï naar beneden kwam.

Vandaag worden ze in het hart van mensen gelegd, zodat ze van binnenuit – van harte – kunnen worden beleefd.

Wijze Rabbijnen zullen uit angst voor het starre wetsdenken zeggen, dat je de Tien woorden op 144.000 manieren kunt uitleggen. Honderd-vier-en-veertig Israëlieten vertrokken uit het Egypte van de verdrukking de vrijheid tegemoet.

Met andere woorden: iedereen moet er persoonlijk over nadenken en zelf beslissen, hier en nu. Je kunt je niet verschuilen achter de letter van de Wet, je moet je eigen hart laten spreken en de Tien woorden léven, aldoende. *“Hoor Israel, hoor naar het woord!”* niet met het hoofd alleen, met het hart, niet met de wijsheid van schriftgeleerden en filosofen, maar met de dwaasheid van het kruis.

Daarmee worden de Tien woorden meteen veel ruimer verstaan, want ook buiten kerk en religie leven hartelijke mensen met goddelijke gevoelens in hun binnenste.

Het verbond van de Eeuwige met mensen staat niet meer alleen op steen geschreven; het is in het hart van mensen gelegd.

Tien woorden: tien fragmenten toekomstmuziek.

Ze zijn ons in onze traditie méér aangereikt als tien geboden, niet direct als tekenen van bevrijding. Daar moeten we nog helemaal aan wennen in onze wat Calvinistische wettische beleving.

De eeuwen door hebben mensen in hun eigen hart de kracht gevonden om het uit te houden, om te overleven, dóór alles heen, maar ook de kracht tot een profetisch geluid tegen de goddeloze machten van de wereld in.

Als je met deze Bevrijder in zee gaat, zal eens - ooit - de tijd aanbreken, waarin mensen niet meer leven ten koste van anderen, waarin het niet meer gaat om macht en geld, grootgrondbezit, drugshandel of andere problemen.

Tien woorden worden in een mensenleven dan vingeroefeningen op hoop van zegen.

De oude woorden aan de voet van de Sinai reiken het leven aan als gratie Gods:

“Hoor Israel!” Want er was een tijd waarin mensen woorden *hoorden*.

In de loop van vele eeuwen via boekdrukkunst en de technische uitvindingen zijn de mogelijkheden aanmerkelijk uitgebreid. Dat is per definitie niet verkeerd, als het woord maar áánkomt! Waarom zou de Eeuwige in onze dagen niet van de Sinai kunnen roepen:

“Zoek op: WWW - Jahweh Tien woorden - punt NL.”

Als het woord langs die weg het hart van mensen raakt, zal het worden gehoord.

En als je goed gelezen hebt - en dus geluisterd - ga je met een glimlach verder.

In het evangeliieverhaal heeft Jezus van Nazareth het over de stervende graankorrel die vrucht voortbrengt. Misschien bedoelt Hij ook de onvermoede kracht tot liefhebben, die in het hart van de mens leeft. *“Als de graankorrel niet in de aarde valt, blijft hij alleen, maar als hij sterft, brengt hij rijke vrucht voort.”*

De meesten van ons kennen die woorden wel, maar soms moeten ze een diepere lading krijgen, moeten ze kunnen landen in je hart.

In ons klooster in Amsterdam had ik een medezuster die kookte voor de hele gemeenschap en alles wat daar dagelijks mee at. Ze had een goed gevoel voor humor en we voelden elkaar goed aan. Op een zwarte dag viel het vonnis voor haar en voor ons: leveraandoening – ongeneeslijk – opgegeven.

De laatste paar maanden hebben we uitgebuit, hoewel ze steeds zieker werd. Er kwam een dag dat haar uitvaart ter sprake kwam en daar was ze heel helder in: "Ik heb in het klooster de naam *Fruentia* gekregen, het Latijn voor *graankorrel*.

Als die graankorrel in de aarde valt en sterft, zal ze vrucht dragen." Op zo'n moment wordt duidelijk hoe zulke evangeliewoorden kracht kunnen geven om door alles heen ziekte en sterven op die jonge leeftijd als zinvol te beleven. De woorden van Jezus krijgen dan een heel eigen inhoud. Hij zegt het trouwens met het oog op zijn eigen naderend einde. Het gaat over afgang, ziekte en dood – ellendig en zinloos – en tegelijk straalt er door alles heen een glans van vrucht dragen. Dat is niet klein te krijgen, door niets en niemand.

Gods woord, Gods verbond is in mensenharten gelegd.

Een een mens gaat de weg van schade en schande:

- de weg van de graankorrel die sterft om vrucht te kunnen dragen,
- de weg tot stervens toe, want pas dan zijn hemel en aarde verbonden.

VOORBEDEN (met aan het begin en het einde)

t.H.Oosterhuis/A.Oomen

Gedenk ons hier bij - een onder de hoede van uw woord.

- Ge denk die bij ons ho - ren in lief en leed.

Ze - gen ons dat - wij el - kaar be - hoe - den.

- Bidden wij om een nieuwe wereld,
een wereld naar Gods hart,
waar de Tien woorden de richting wijzen
van de weg die wordt gegaan,
waar zorg is voor alle leven
van nu en voor dat wat komen gaat.
- Voor hen die luisteren naar de stem
in hun binnenste,
die zichzelf durven verliezen,
die het anders willen met elkaar,

die werken aan shalom – vrede - nu,
die beschaamd zijn in hun verwachtingen.

- Voor ons hier bij elkaar,
voor de pasgeborenen
om woorden van waarde -
voor wie gaan trouwen
om liefde van harte -
voor de gestorvenen
om leven in licht

SLOTGEBED

*Levende God, breng ons de keer,
vernieuw ons, versterk ons geloof,
maak ons standvastig.
Leg ons uw goede woord in de mond,
deze tijd van voorbereiding op Pasen,
en al onze levensdagen. Amen.*